

מסורת הש"ס

(א) וְלַעֲלֹל לוֹ. סוּטָה לֵאמֹר:
(ב) לַעֲלֹל מוֹ. (ג) עֲבָרֹן הָיָה
דִּקְדָּקָתָהּ וּכְיָהּ בְּרָמָה.
(ד) הָיָה הָיִךְ עֲבָרֹן וְזִכְרָה
(ה) וְגִי' עֲבָרֹן הִתְרַמְּתָהּ פִּי
הַשְּׁלֵטוֹן שֶׁל מֶלֶךְ.
(ו) שֶׁ"ש" קְדוּשָׁן עוֹ. דִּקְדָּה מִי
וְכִי הוֹמָךְ רִשִׁי לְבָאָר
לְכַדְּמִכִּי וְחֹמֶר וְחֹמֶר. (יְהוֹשֻׁעַ)
(ז) שָׁן לַעֲלֹל מוֹ:
(ח) בְּמִשְׁנֵהָ. (ט) עֲבָרֹן שֶׁס' מוֹס'
דִּמֵּי הוּא. (י) פִּסְחִים דָּף
דִּמֵּי: (יא) עוֹרֵע' מוֹס' לַעֲלֹל
לֵאמֹר: דִּמֵּי כֵּן מוֹס' פִּסְחִים
דִּמֵּי: (יב) הִיטוּמְנוּ. (יג) בְּדִמֵּי
וְכִי. (יד) שִׁיךְ לַעֲבָרֹן.

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה למקום וכו'
גהי דאזלינן למקום שריצה
עד מקום שאין ואמרינן
דשפיר:

מוסף רש"י

וְשֵׁשׁ רִבּוֹם וְנִשְׁתַּלְּשַׁל
 שְׁלֹשָׁה אֲחֻלּוּסִים
 שֶׁמֶתַּעֲשֶׂה צְרוּחוֹתֵיהֶם
 וְנִשְׁתַּלְּשַׁל
 וְלֹא דְמִיָּה הִשְׁתַּלְּשַׁל
 וְלִגְלוּ מִדֶּבֶר, אֵין מַעֲרִיבִין
 אֵין חֹלֵל בְּרִיל. אֵין חֹלֵל
 אֵין חֹלֵל לֹא חֲמִשִּׁים
 דִּיּוּרִין שֶׁל יַעֲרֹב עִמָּהּ
 וְלִמְחִיבֵיהּ הִכָּר לַעֲרֹב עַל כִּדְּמִים
 אֵין לִיעֲרֹב כֹּהֵל אֵלֶּה
 מִנְּפִלּוֹת מִנְּפִלּוֹת
 כְּעִיר חֲדָשָׁה
 שֶׁבִּשְׁתִּירָדָה. הִדְעִי עַד
 שֶׁשֶּׁמֶתַּעֲשֶׂה חֲדָשָׁה
 מִכְּבִידִי וְנִשְׁתַּלְּשַׁל
 וְנִשְׁתַּלְּשַׁל וְנִשְׁתַּלְּשַׁל
 ג' הַצִּירִיּוֹת (ד.ו.)
 שֶׁל שֶׁל בַּחֲמִישׁ. ד' לִשְׁמִיר
 ג' חֲמוּס שֶׁל ד' עֲנִיִּין
 כְּמִים (עֲנִיִּין ד.ו.)

למקום שמיעט לא. בתמיהה. והלא יש בכלל מאתים מנה: היינו
 דהיינו אחד היינו למקום א': ה"ק ריבה א' ומיעט א'. שמדדוס
 ריבה שיעור גדול דליכא למיתלי במתיחת החבלל
 העייר

גמ' למקום שריבה אין למקום שמיעט
אימא * אף למקום שריבה: ריבה לאחד ומיעט
לאחד כו': הא תו למה לי היינו הך הכי
קאמר ² ריבה אחד ומיעט אחד שומעין
לזה שריבה אמר אביי ³ ובלבד שלא
יובה יותר ממות העיר באלכסנא:
שלא אמרו חכמים את הדבר להחמיר
אלא להקל: והתניא לא אמרו חכמים
את הדבר להקל אלא להחמיר אמר רבינא
לא להקל על דברי תורה אלא להחמיר
על דברי תורה ⁶ ותחומין דרבנן:
מתני' ⁷ עיר של יחיד ונעשית של רבים
מערבין את כולה ושל רבים ונעשית של
יחיד אין מערבין את כולה אא"כ עשה חוצה
לה כעיר חדשה שביהודה שיש בה חמשים
דיוורין דברי רבי יהודה ר"ש אומר ג' חצירות
של שני בתים: **גמ'** היכי דמי עיר של
יחיד ונעשית של רבים אמר רב יהודה כגון
⁸ דאיסקרת' דרישגולותא ל"ר גמ' טאילמא
משום דשכיחי גבי ⁹ הרמנא מדכרי אהדדי
כולהו ישראל נמי בצפרא דשבתא שכיחי
גבי הדדי אלא אמר רב נחמן כגון דיסקרתא
דנתוזא ת"ר עיר של יחיד ונעשית של רבים
ורה"ר עוברת בתוכה כיצד מערבין אותה עושה
לחי מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה
מכאן ונושא ונותן באמצע ¹⁰ ואין מערבין אותה
לחצאין אלא או כולה או מבוי מבוי בפני
עצמו ¹¹ היתה של רבים והרי היא של רבים
ואין

שמה"י: גב' מ"ט. תלו טעמא דה דלא משכחת עיר של יחיד ונעשית של רבים אחריתי: משום דשניתי. רבים גבי ההמנא אלל ההמושל דהיינו ריש גלותא ליטול רשות לדון ולהחיר בזכרות ולסמוך: ומדברי אהדי. דלא אתא למישרי של רבים והרי היא של רבים: בצפרא דשפאטא שניתי אהדי. לשמוע דרשה: אלף א"ר נחמא. כל עיר של יחיד ונעשית של רבים שראו: כגון פירקאיה ונחמא. כרך של ארואתא האיש: ורה"ר עוצרם בזוכה. של ט"ז אמה רוחב: נחי מבאן ונחי מבאן. לראשי רה"ר. ובעיירות שאין להם חומה עסקינן שראשי רה"ר מפולשין. ובשל רבים והרי היא של רבים לא שרו בזנן להא תקנתא דכל מצואותיה הפולשין הוו כרה"ר ועבו תקנתא מדריבנן דמיחלפי ברה"ר אבל בעיר של יחיד מוכחא מילתיה: ואין מערבין ארואתא לתאין. דכיון דמעיקרא חדא היא אסרי הני אהני והיא כמבוי ששכח אחד מן החצירות ולא נשתתפה בו דאסרה אכולהו: כחו מבוי מבוי. ולקמן [ע"ב] פריך השתא נמי ליסרו אהדי: ואין

נח.

לח א מיי פכ"ח מהל
שבת הל י"ז טוש"ע
א"ח סימן שטז סק"ח:
ל"ב ב ג מיי שם טוש"ע
שם סק"ח:
ב ד מיי פ"ה מהלכות
עירובין הלכה יט סמג
עשין דרכנ א טוש"ע א"ח
ס' ש"ז סק"ח א:
מ"ה ה מיי שם הלכה ד'
טוש"ע שם סק"ח:
מ"ב ו מיי שם הל' י'
טוש"ע שם סק"ח א:

רבינו חננאל

[illegible][illegible]

למקום שריבה אין למקום שמיעט **א**. פ"ה והלא אין בכלל מאתים מנה ותימה דמאי קשיל דודאי אין שומעין למקום שמיעט אלא הולכין עד מקום המרובה ועוד לישנא דמשני אף למקום שריבה לא אחי שפיר דלמקום שריבה דוקא אלא אף למקום שריבה וגרסא דהרש"ה הולכין למקום שריבה משמע ליה דאף במקום שמיעט מנא שני מאותו רוח מוציאין המדה עד כנגד מקום שריבה ומתמי' נהי דלזילין ^(א) ממקום שריבה עד מקום שצ"ן ואומר דשפיר צ"ן למקום שמיעט נמי אית לן להמיר דשפיר צ"ן ויש תלמוד בבבלי וביקורין ובמדינה יפה שמודדין בהר המתלקט ^(ב) מתוך ה' ולא נתלה בטעות ומשני אף למקום שריבה וכ"ש דלזילין נמי אחר מקום שמיעט להחמיר גירס' ר"ח ונכלל שלא ירבה מהדמוי ואלכסון ולא גרים באלכסון אלא גרסיין ואלכסון ומייירי שמדדו שניהן מנא אחד ולא דאי דומיא דרש"א והכי פירושו דאי האחרון הרחיק צ"ן שלו יותר מן הראשון כמדת העיר ואלכסון אין לנו לומר שטעה אלא יש לנו לומר שהראשון קילר צ"ן שלו לעיר בקרן מערבית דרומית כי באותה שעה לא היו צעיר אלא ב' וג' צחים צדדן מורחית כפומית וממד משם וזה מן האחר שנתייבשה העיר ולא טעה:

⁶ אפילו עבד אפי' שפחה נאמנים בו. וא"ת והא אפי' עד

ד מערבין אותה עושה
זו קורה מכאן וקורה
ע"י ואין מערבין אותה
או מבוי מבוי בפני
והרי היא של רבים
ואין

[illegible]

ותחומין רבנן. משמע אי הוה דלורייא לא מהימני ואע"פ דמשה בכל יום שמאמינן לנשים בשחיטה וניקור ונתרום חלה היינו משום דהוי צידה קודם שנעשית השחיטה והוי צידה לשחוט אבל מחומין לא הוי כלל צידה ולהכי נאמן קטן טפי בצדיקת חמץ במחומין שאינו נאמן בקוטנו לומר ע"כ היינו מהלכין משום דצדיקת חמץ צידו והא דקאמר ^א גבי צדיקת חמץ בנשים וצדיקים להימנוהו רבנן דררנן משמע דאי הוי דלורייא לא הוי הימנוס אפי"ך דצדיקי משום דצדיקת חמץ נר"ך דקדוק וטווח גדול לפי"ך אי לחוש לעילות הנשים טפי מחמץ אחר וכן משמע בירושלמי דליכא מ"ד לנשים אינן נאמנות בצדיקת חמץ מפני שהן עזילות וזדוקות כל שהוא ^ב **עיר שר' יחיד.** פי'

וּמִדְבַר וְנִשְׁמַת שֶׁל רַבִּים שִׁנְתוּסָפּוֹ בִּזְיוּרֵי אֶל נִקְבְּעוּ שׁוּקִי אֶל
וְהַחֲבֵל אֶחָד כְּגוֹן שֶׁאֵין בָּהּ רַ"ר גְּמוּרָה שֶׁל ט"ז אִמָּה וְאֵם יֵשׁ בָּהּ
וְהִדְלִי מִתְּנִי לֹא אִיִּר בְּרַ"ר גְּמוּרָה מִדְּלָל קִטְנִי וְרַ"ר עֹבֶדֶת בְּחֹכְמָה
ר' יְהוּדָה לְעַבְדֵּי רַ"ר וּמִיָּחוּ גְּמָמְרָה גָּמִי לֹא אִיִּר בְּרַחֵם ט"ז אִמָּה
שֶׁפִּי"ק (דף: י"א) אָמַר רַ"ר וְרַ"ר עֹבֶדֶת בְּחֹכְמָה שֶׁאֵין רַחֵם ט"ז אִמָּה
וְרַ"ר רַ"ר אֵף לִמְלֶכֶת דְּלִיבָה ט"ז אִמָּה כְּמוֹ בֵּין הַעֲמֻדִים דְּפִי"ק דְּשִׁמְתָּ
לְאַרְבַּע אֵף וְעִבְרוּ לְחֹלְטֵינִן שֶׁעִבְרוּ מִמֶּלֶךְ אֶל כָּל מְצוֹי וּמִצּוֹי בְּפִנֵּי עַלְמָו

דפנימית